

**1990- 2015 Г.**

## **ВЪЗСТАНОВЯВАНЕТО**

Една от най-силните черти на БДЧК през годините е способността му да опазва и развива онези свои дейности, които потвърждават принадлежността му към семейството на хуманизма. Такава е съществуването на формацията Дамски комитет, възстановен след почти половинвековно прекъсване.

Този акт беше част от усилията на Българския Червен кръст да помогне за преодоляване на изключителните трудности в живота на народа и страната след промените, настъпили през 1990 г., като привлече за участие свои дейатели от няколко поколения.

Неговите учредители заложиха на балансирания подход между традицията и предизвикателствата на днешния и утрешния ден. Правилникът за работата му бе приет от Националния комитет на БЧК.

Актът на възстановяването се случи през м. август 1993 г. Няколко месеца преди това – през м. февруари, беше създаден Клубът на милосърдните сестри, събрал представителки на Училището за милосърдни сестри при националното ни дружество, съществувало от 1900 до 1950 г.

Имаше още един знаменателен факт - присъствието на НВ Царица Йоанна, която е върховен покровител на училището от 1930 г. и на НЦВ княгиня Мария Луиза. Те положили подписите си под възстановителния протокол, но като учредител бе предвидена и съпругата на Симеон II – царица Маргарита. Така те потвърдиха желанието си да продължат патронажа над тази формация. Контактите с царската фамилия продължават без прекъсване и до днес.

За първи председател на формацията Дамския комитет бе избрана д.р Невяна Моллова - Ганова /1993-1998 г./ И това не бе случайно. Нейната личност олицетворяваше връзката с миналото.

Член на първия Дамски комитет при Върховното управление на БЧК от 1939 г., тя не е прекъсвала връзките си с националното дружество, постоянно е участвала в негови дейности. През 1993 г. – след създаването на Клуба на милосърдните сестри, тя осъществи контакт с нея. В кратките си писма царица Йоанна пишеше колко са й скъпи спомените и изразяваше надежда да се види с тях...

Членове на формацията станаха и г-жа Светла Миркова и проф.д-р Йорданка Гачева- Каракашова, които носят традициите не две значими фамилии за БЧК и България. В първия състав на Дамския комитет бяха включени и две милосърдни сестри: Стефана Томасини и Мария Георгиева-Шопова / съответно председател и говорител на Клуба на милосърдните сестри при НК на БЧК/.

.Постепенно в състава на комитета се включваха нови хора, готови да подпомагат хуманитарната кауза.

Това бяха проф. Савка Шопова, Благовеста Кенарова, доц. д-р Ели Наумова – Григорова, доц. д-р Милка Минчева – Саева, доц. д-р Нели Рибарова – Гладилова, доц. д-р Райна Арnaudова, Павлина Тодорова Жана Семкова, Василка Диманова, Иванка Тодорова...Обединяваше ги амбицията да обновяват дейността на ДК така че реално да подпомага хуманитарната дейност на БЧК.

**Специално място в него заемаше проф. Савка Шопова -зам.-ректор на ДМА” Панчо Владгерев, която внесе много нови идеи.** Като дългогодишен зам.-председател на ДК и един от възстановителите му, тя олицетворяваше през годините подкрепата на цялата гилдия на музикалните дейци. През 1994 г. тя първа промогна за възкресяването на химна на БЧК на маестро Добри Христов, за да заеме

той своето достойно място в практиката на организацията. За възстановяването му сериозна помощ оказа и доц. д-р Милка Минчева-Саева. Нейният брат -музикалният директор на БНР г-н Георги Минчев - ни съдейства за осъществяване на професионален студийн запис на химна с участието на смесения хор и симфоничния оркестър на БНР. С излъчването на този запис вече започват всички големи прояви на организацията ни.

**Благодарение на нейната инициативност** и настойчивост, на широките ѝ връзки с музикалните среди /самата тя бе уважавана концерттрираща пианистка/ бяха организирани благотворителни концерти в ДМА за Великден и Коледа, както и за 8 май- Международния ден на Червения кръст. В тях участваха студенти и преподаватели от ДМА. Така набирахме известни парични средства за фонд „Милосърдие”. Събитията уважиха известни личности от политическия и икономически елит .

През 2011 г.- във връзка с нейния 80-годишен юбилей- ѝ бе връчен почетният плакет „ За принос към червенокръстката кауза”.

**Благодарение на усилията д-р Милка Ганова / председател на комитета от 1998 до 2001 г./** успяхме да подпомогнем двама талантливи студенти от ДМА , за да участват в международен конкурс за пианисти в Италия.

Дамският комитет подаде ръка на Обл К на БЧК – Кюстендил за провеждания там Национален литературен конкурс за средношколци. Д- р Невяна Моллова направи първата крачка – през 1998 г. тя осигури с лично дарение наградите на първото издание на конкурса. Комитетът осигури средства и за второто издание на конкурса.

**Фондонабирането е друга дейност на Дамския комитет.**

Комитетът събираше средства и чрез благотворителни касички, поставяни в офиси на банки, ДСК и други ведомства. С тях бяха подпомогнати жени инвалиди, болни от множествена склероза. Закупени бяха тетрадки и учебни помагала за деца в дома в с. Чокманово, регион Смолян.

**Много грижи положи ДК за развитието на социалнопомощната дейност** - негови членки посещаваха Дома за артисти-ветерани в община „Илинден”, Дом № 7 в Горна баня. Дома за военноинвалиди в Банкя .

Доц. д-р Райна Арнаудова свърза ДК с дружество „Приатели на България”- гр. Пютлинген, Германия, откъдето получихме няколко пратки дрехи Една част предоставихме на нуждаещи се студенти от ДМА, а друга – на социален дом в област Търговище. Полезна бе дейността на ДК в набирането на помощи за дома за деца и юноши „Асен Златаров” в София и др.

Най-хубавото постижение на Дамския комитет бе осъществяването на приемственост както в състава, така и в дейността му.

След д-р Н. Моллова и нейната дъщеря доц. д-р Милка Ганова ръководството на формацията през 2001 г. пое доц д-р Ирена Велчева – дъщеря на д-р Васил Топузов.

Съзвучно с промените в страната, ДК имаше желанието да привлече в състава си представителки на дамския елит на страната, доразвивайки традициите в тази насока. За съжаление, това не се получи – „ трите първи дами” създадоха свои формации с благотворителни цели. И не само те...Появиха се десетки формации, заявили желание да осъществяват благотворителна дейност. Така че дейността на нашия Дамски комитет постепенно се ограничаваше в територията, свързана със здравеопазването и медицината...През 1995 г. бе осъществено едно интересно

гостуване в Народното събрание преди Великден с подаръци, изработени от комитета и Клуба на милосърдните сестри...

Като във всяко ново начинание, много от предвижданите дейности не можаха да се осъществят. Такава бе идеята на д-р Моллова за изграждане на социален дом на БЧК за момичета-сираци „Майчина грижа“. С нейно съдействие бяха изпратени десетки писма до различни институции, включително до заможни българи в чужбина с молба за подкрепа. За съжаление, тези молби останаха без отклик.

С течение на времето промените в общественно-политическия живот на страната обуславяха приоритетите в дейността на Дамския комитет, за да са съзвучни с настъпилите промени и в дейностите на целия Български Червен кръст. Нуждата от тази формация в дотогавашния ѝ вид постепенно изчезваше и така се стигна до естественото ѝ отмиране.

Изготвил: Лидия Маркова